

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«Погоджено»

Директор навчально-наукового
інституту економіки та управління

В. П. Клочан

« _____ » _____ 2018р.

«Затверджую»

Перший проректор

Д. В. Бабенко

« _____ » _____ 2018р.

Декан обліково-фінансового
факультету

О. М. Вишнеvsька

« _____ » _____ 2018р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з нормативної дисципліни «Ринок фінансових послуг»

шифр за ОПП – МПП 4

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (2 курс)

на 2018-2019 навчальний рік

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітній ступінь «Магістр»

Кваліфікація - магістр з фінансів, банківської справи та страхування

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Курс – 2

Семестр – 3

Всього годин – 90 год. / 3 кред.

з них:

лекцій – 22 год./ 0,73 кред.

практичних занять – 22 год. / 0,73 кред.

самостійна робота – 46 год. / 1,54 кред.

Екзамен в 3 семестрі

Миколаїв
2018

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного Університету від 28.03.2017р. (протокол №8).

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол №19 від «13» червня 2018 року.

Завідувач кафедри

д-р. екон. наук, професор

Н.М. Сіренко

Робочу програму схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № 10 від «15» червня 2018 року.

Голова науково-методичної комісії

канд. екон. наук, доцент

Ю.Ю. Чебан

1. АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Ринок фінансових послуг» є однією з базових для підготовки магістрів зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування». Ринок фінансових послуг – це особлива, притаманна тільки ринковій економіці сфера економічних взаємовідносин, де здійснюється купівля – продаж, розподіл і перерозподіл фінансових активів країни між сферами економіки.

Мета дисципліни: засвоєння знань з теоретичних та практичних аспектів управління фінансами за допомогою фінансових посередників та аналізу фінансових послуг; підготувати кваліфікованих спеціалістів у галузі фінансових послуг як специфічної сфери грошових відносин, які виникають у процесі руху фінансових фондів між державою, юридичними та фізичними особами за допомогою спеціалізованих фінансових інститутів.

SUMMARY

Discipline "Financial Services Market" is one of the basic training for masters in the specialty "Finance, Banking and Insurance". The financial services market is a special, only market economy specific sphere of economic relations, where the sale, distribution and redistribution of financial assets between the spheres of economy are carried out.

Purpose of the discipline: mastering the knowledge on the theoretical and practical aspects of financial management with the help of financial intermediaries and analysis of financial services; To train skilled specialists in the field of financial services as a specific area of monetary relations that arise in the process of moving financial funds between the state, legal entities and individuals through specialized financial institutions.

2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Кваліфікація «Магістр з фінансів, банківської справи та страхування»

Нормативна/вибіркова – **нормативна**

Семестр – 3

Кількість кредитів ECTS – 3

Кількість змістових модулів – 2

Кількість тем – 10

Загальна кількість годин – 90 год.

Види освітньої діяльності та види занять, обсяг годин:

лекції – 22 год.

практичні заняття – 22 год.

самостійна робота – 46 год.

Форми підсумкового контролю заходу – екзамен

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок управління фінансами за участі фінансових посередників загалом та окремих його сегментів.

Завдання дисципліни: сформувані у здобувачів вищої освіти системного розуміння взаємозв'язків суб'єктів фінансових відносин на ринку фінансових послуг, їх економічної природи та характеру, потреб споживачів у фінансових послугах та можливостей їх задоволення різними фінансовими установами.

Предметом вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» є: відносини, що виникають у процесі руху фінансових ресурсів між державою, юридичними і фізичними особами.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістра. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях з економіки підприємства, фінансів, фінансів підприємства, страхування фінансових ринків.

Після вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» здобувач вищої освіти повинен знати:

- сутність фінансових послуг та відповідного ринку як економічних категорій;
- класифікаційні ознаки, що застосовуються до фінансових послуг;
- споживчі характеристики фінансових послуг;
- місце фінансових послуг у русі фінансових фондів;
- механізми державного регулювання сфери фінансових послуг.

Після вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» здобувач вищої освіти повинен вміти:

- аналізувати економічний зміст і схеми надання фінансових послуг, механізм функціонування фінансових установ різних видів;
- контролювати та здійснювати моніторинг фінансових потоків під час використання та надання фінансових послуг;
- вивчати й оцінювати ефективність використання фінансових послуг суб'єктами господарювання, фізичними особами та державними установами.

4. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Економіка підприємства		Гроші та кредит
Фінанси	РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ	Страховання
Фінанси підприємств		Страховання фінансових ринків

5. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ринок фінансових послуг	Змістовий модуль 1 Теоретичні основи ринку фінансових послуг	Тема 1 Ринок фінансових послуг
		Тема 2 Поняття фінансового посередництва, його класифікація
		Тема 3 Інституціональна структура ринку фінансових послуг
		Тема 4 Сегментарна структура ринку фінансових послуг
		Тема 5 Інфраструктура ринку фінансових послуг
	Змістовий модуль 2 Фінансові послуги на окремих ринках	Тема 6 Фінансові послуги на ринку грошей
		Тема 7 Фінансові послуги на валютному ринку
		Тема 8 Фінансові послуги на фондовому ринку
		Тема 9 Фінансові послуги з управління ризиком
		Тема 10 Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг

6. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Загальний розподіл годин і кредитів

Відповідно до навчального плану і освітньо – професійної програми спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» курс навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» вивчається здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» протягом 11 семестру (6 курс).

Курс складається із 90 годин / 3 кред. (2 змістових модулі), в тому числі теоретичний курс (лекції) 22 год. / 0,73 кред., практичні заняття 22 год. / 0,73 кред., самостійна робота – 46 год. / 1,54 кред.

По завершенню курсу передбачено екзамен (в 3 семестрі).

Види занять	Загальна кількість годин/кредитів	Аудиторна кількість годин
Лекції	22 год. / 0,73	22
Практичні	22 год. / 0,73	22
Самостійна робота	46 год. / 1,54	-
Разом по курсу	90/3	44

З дисципліни «Ринок фінансових послуг» постійно проводиться контроль знань здобувачів вищої освіти шляхом систематичного виконання контрольних робіт, перевіряється виконання самостійної роботи. В кінці семестру здобувачі вищої освіти здають екзамен.

6.2 Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Модулі курсу			Найменування теми	Розподіл навчального часу				Термін виконання, тиждів	Термін контрольного заходу
Найменування	Обсяг, кредит	Сума залікових балів		лекції	практичні	самостійна робота			
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи ринку фінансових послуг	1,37	16-26	Тема 1 Ринок фінансових послуг	2	2	4	1,2	2	
			Тема 2 Поняття фінансового посередництва, його класифікація	2	2	4	1,2	3	
			Тема 3 Інституціональна структура ринку	2	2	4	3,4	4	

			фінансових послуг					
			Тема 4 Сегментарна структура ринку фінансових послуг	2	2	4	3,4	5
			Тема 5 Інфраструктура ринку фінансових послуг	2	2	5	5,6	6
Змістовий модуль 2 Фінансові послуги на окремих ринках	1,63	20-34	Тема 6 Фінансові послуги на ринку грошей	2	2	5	5,6	7
			Тема 7 Фінансові послуги на валютному ринку	2	2	5	7,8	8
			Тема 8 Фінансові послуги на фондовому ринку	2	2	5	7,8	9
			Тема 9 Фінансові послуги з управління ризиком	2	2	5	9,10	10
			Тема 10 Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг	4	4	5	10, 11	11
Всього	3	36-60		22	22	46	x	x

6.3 Перелік та короткий зміст лекцій

Лекції традиційні з елементами диспути, з використанням мультимедійного обладнання для презентації (22 годин).

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ринку фінансових послуг

Тема 1. Ринок фінансових послуг

Ринок фінансових послуг як економічний простір, на якому створюється механізм, що сприяє переміщенню потоків грошових фондів. Місце ринку фінансових послуг у фінансовій системі. Функції ринку фінансових послуг. Дослідження впливу на процес розвитку вітчизняного та зарубіжного ринків фінансових послуг фінансової глобалізації.

Тема 2. Поняття фінансового посередництва, його класифікація

Сутність, значення та переваги діяльності фінансових посередників. Типи фінансових посередників. Функції фінансових посередників. Роль банків у системі фінансового посередництва.

Необхідність функціонування та розвитку небанківського фінансового посередництва.

Тема 3. Інституціональна структура ринку фінансових послуг

Характеристика інституційної структури ринку фінансових послуг. Діяльність банків як oferentів фінансових послуг. Особливості функціонування небанківських кредитних установ.

Тема 4. Сегментарна структура ринку фінансових послуг

Загальна характеристика сегментарної структури ринку фінансових послуг. Грошовий ринок. Валютний ринок. Ринок позик. Фондовий ринок. Страховий ринок.

Тема 5. Інфраструктура ринку фінансових послуг

Поняття інфраструктури ринку фінансових послуг. Значення інфраструктури для розвитку фінансового ринку. Система інфраструктури ринку фінансових послуг в Україні. Професійна діяльність на ринку цінних паперів. Технологія торгівлі цінними паперами. Біржовий та позабіржових обіг цінних паперів. Фінансові інститути як посередники між суб'єктами ринку фінансових послуг. Значення посередництва: деномінація заощаджень, приймання ризику неповернення виданої позички та виплати процентів, інформаційне забезпечення, консолідація ризиків та ефект росту масштаб угод. Роль комерційних банків як посередників. Депозитні небанківські інститути. Фонди грошового ринку. Фінансові компанії. Активи та пасиви фінансових посередників та їх управління. Національна депозитарна система в Україні, сфера її діяльності та учасники. Два рівні депозитарної системи. НБУ – депозитарій та фінансовий агент з обслуговування обігу державних цінних паперів. Кліринг. Кліринговий депозитарій, розрахунковий банк. Органи контролю та нагляду на фінансовому ринку. Контрольні функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України, Міністерства фінансів в Україні.

Змістовий модуль 2. Фінансові послуги на окремих ринках

Тема 6. Фінансові послуги на ринку грошей

Розрахунки на грошовому ринку як система організації та регулювання платежів. Характеристика готівкових розрахунків. Кредитні картки. Дебетні картки. Види, форми та особливості безготівкових розрахунків. Характеристика рівнів організації безготівкових розрахунків. Діяльність державних фінансових інститутів на грошовому ринку. Діяльність НБУ по забезпеченню готівкового грошового обігу. Засоби та методи грошово-кредитної політики. Порядок визначення облікової ставки та ставки рефінансування НБУ. Операції з інструментами грошового ринку.

Тема 7. Фінансові послуги на валютному ринку

Загальна характеристика валютних операцій та фінансових послуг, що супроводжують їх реалізацію. Визначення курсів валют. Загальна характеристика та види конверсійних операцій. Характеристика та механізм здійснення операцій типу спот. Види форвардних операцій. Характеристика та механізм здійснення форвардних операцій. Характеристика та механізм здійснення валютної операції «своп». Сутність та структурні елементи Національної валютної системи. Сутність та структурні елементи Світової валютної системи. Міжнародний кредит. Міжнародний ринок позичкового капіталу.

Тема 8. Фінансові послуги на фондовому ринку

Механізм функціонування фондового ринку. Характеристика діяльності комерційних банків як учасників фондового ринку. Принципи та напрями реформування та розвитку банківської системи України. Принципи побудови комерційних банків. Додаткові послуги комерційних банків. Функціонування небанківських кредитних інститутів на фондовому ринку: брокерські та дилерські фірми, трастові компанії. Контрактні фінансові інститути як специфічні учасники фондового ринку: страхові компанії, інститути спільного інвестування, недержавні пенсійні фонди, позичково–ощадні асоціації, ломбарди.

Тема 9. Фінансові послуги з управління ризиком

Види діяльності фінансових установ з обмеження ризиків. Сутність операції хеджування. Сутність страхування. Мета хеджування. Характеристика контрактів за допомогою яких здійснюється хеджування: ф'ючерси, форварди, опціони. Види хеджування.

Тема 10. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг

Розвиток законодавчого регулювання ринку фінансових послуг в країнах з розвинутою економікою. Основи правового регулювання ринку фінансових послуг в Україні. Правові норми регулювання ринку фінансових послуг і розвитку його інфраструктури. Правове регулювання фондового ринку в Україні. Стратегія розвитку фондового ринку. Правові норми захисту майнових прав інвесторів на грошовому ринку. Захист майнових прав вкладників та акціонерів комерційних банків.

ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ринку фінансових послуг (10 год)

ЛК 1 Тема 1. Ринок фінансових послуг (2 год.).

- 1.1. Сутність та види фінансових послуг.
- 1.2. Економічна сутність ринку фінансових послуг.
- 1.3. Структура та функції ринку фінансових послуг.
- 1.4. Становлення ринку фінансових послуг в Україні.

- 1.5. Суб'єкти ринку фінансових послуг. Власники та користувачі фінансових ресурсів..

ЛК 2 Тема 2. Поняття фінансового посередництва, його класифікація. (2 год.)

- 2.1. Функції фінансових посередників на ринку фінансових послуг.
- 2.2. Класифікація фінансових посередників.
- 2.3. Організаційні правила діяльності фінансових установ.

ЛК 3 Тема 3. Інституціональна структура ринку фінансових послуг (2 год.)

- 3.1. Характеристика інституційної структури ринку фінансових послуг.
- 3.2. Діяльність банків як Oferentів фінансових послуг.
- 3.3. Особливості функціонування небанківських кредитних установ.

ЛК 4 Тема 4. Сегментарна структура ринку фінансових послуг (2 год.)

- 4.1. Поняття структуризації та сегментації ринку фінансових послуг.
- 4.2. Визначення оптимальної структури.
- 4.3. Характеристика сегментів ринку фінансових послуг.

ЛК 5 Тема 5. Інфраструктура ринку фінансових послуг (2 год.)

- 5.1 Інститути інфраструктури, що функціонують на ринку фінансових послуг.
- 5.2 Елементи інфраструктури ринку фінансових послуг. Біржові індекси.
- 5.3 Структура Національної депозитарної системи України.
- 5.4 Діяльність саморегулюючих та розрахунково–клірингових організацій на ринку фінансових послуг.

Змістовий модуль 2. Фінансові послуги на окремих ринках (12 год).

ЛК 6 Тема 6. Фінансові послуги на ринку грошей (2 год.)

- 6.1. Вкладення капіталу в фінансово-кредитних установах. Безстрокові і термінові вклади (депозити).
- 6.2. Послуги для здійснення грошових платежів та розрахунків.
- 6.3. Операції з інструментами грошового ринку. Операції з комерційними векселями.
- 6.4. Державні фінансові інститути на грошовому ринку. Діяльність емісійного банку. Діяльність державного казначейства.
- 6.5. Математичне забезпечення операцій на грошовому ринку.

ЛК 7 Тема 7. Фінансові послуги на валютному ринку (2 год.)

- 7.1. Конверсійні операції на валютному ринку. Ринок операцій спот.
- 7.2. Стратегія валютного арбітражу.
- 7.3. Валютні форвардні та ф'ючерсні операції. Валютні опціони і свопи.
- 7.4. Міжнародні розрахунки. Валютні клірингові розрахунки. Розрахунки за допомогою блок – рахунків.

ЛК 8 Тема 8. Фінансові послуги на фондовому ринку (2 год.)

- 8.1. Операції з емісії цінних паперів на фондовому ринку. Андеррайтинг.
- 8.2. Посередницькі послуги при вкладанні капіталу в цінні папери. Брокерські та дилерські послуги торговців цінними паперами.
- 8.3. Депозитарні послуги.
- 8.4. Операції репо з цінними паперами.
- 8.5. Управління портфелем цінних паперів.

ЛК 9 Тема 9. Фінансові послуги з управління ризиком (2 год.)

- 9.1. Види діяльності фінансових установ з обмеження ризиків.
- 9.2. Сутність операції хеджування.
- 9.3. Сутність страхування.
- 9.4. Характеристика контрактів за допомогою яких здійснюється хеджування: ф'ючерси, форварди, опціони. Види хеджування.

ЛК 10 Тема 10. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг (4 год.)

- 10.1 Суть і важелі державного регулювання ринку фінансових послуг на етапі його становлення.
- 10.2 Система державного регулювання окремих сегментів ринку фінансових послуг.
 - 10.2.1 Місце та роль НБУ в системі державного регулювання ринку фінансових послуг.
 - 10.2.2 Державна політика на валютному ринку.
 - 10.2.3 Регулювання діяльності учасників ринку цінних паперів.
 - 10.2.4 Державне регулювання посередницької діяльності.

Разом

22 год.

6.4 Перелік та план практичних занять

Практичні завдання з курсу «Ринок фінансових послуг» виконуються здобувачами вищої освіти протягом семестру згідно з програмою курсу з метою закріплення теоретичних знань. Викладачем, який веде практичні заняття, здійснює поточний контроль виконання практичних завдань шляхом перевірки наявності виконаних завдань та індивідуальної співбесіди зі здобувачем вищої освіти за кожним завданням. Кожне завдання оцінюється окремо відповідно до встановлених критеріїв оцінки.

Виконання практичних завдань має творчий характер. Попередньо здобувач вищої освіти повинен вивчити відповідні теми за рекомендованою літературою, список якої наведено в кінці робочої програми. З незрозумілих питань курсу здобувач вищої освіти може одержати консультацію викладача дисципліни у відповідні дні, за графіком, установленим кафедрою.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ринку фінансових послуг (10 год)

ПЗ 1 Тема 1. Ринок фінансових послуг (2 год.)

1. Усне опитування.
2. Тести.
3. Підготовка доповідей (презентацій).

Питання для опитування

1. З'ясуйте зміст понять «фінансова операція», «фінансова послуга», «фінансовий продукт».
2. У чому полягають особливості фінансової послуги?
3. Яка відмінність між фінансовою операцією та фінансовою послугою?
4. Які основні види послуг включено до портфеля фінансових послуг різних фінансових посередників?
5. Як класифікують фінансові послуги залежно від особливостей їх надання клієнтам?
6. Які послуги належать до прямих і непрямих?
7. Відмінність між поняттями «фінансова послуга» та «фінансовий продукт»?
8. Що таке прийнятність фінансової послуги (продукту)?
9. У чому полягає сутність ринку фінансових послуг?
10. Визначте спорідненість та відмінність між фінансовим ринком і ринком фінансових послуг.

Тематика доповідей (презентацій)

1. Ринок фінансових послуг як складова економіки України.
2. Аналіз стану розвитку ринку фінансових послуг України.
3. Перспективи розвитку ринку фінансових послуг України.
4. Аналіз привабливості ринку фінансових послуг України.
5. Новітні технології та проблеми розвитку ринку фінансових послуг.

ПЗ 2 Тема 2. Поняття фінансового посередництва, його класифікація (2 год.)

1. Усне опитування.
2. Тести.

Питання для опитування

1. Які зміни на фінансовому ринку вплинули на розвиток теорії фінансового посередництва?
2. Розкрийте зміст процесу трансформації активів.
3. У чому полягає особливий характер фінансового посередництва?
4. Розкрийте зміст трансформаційного та інформаційного підходів у теорії фінансового посередництва.
5. Охарактеризуйте особливості концепції "фінансового посередництва як делегованого моніторингу".
6. З'ясуйте особливості підходів до визначення ролі фінансових посередників в економічній системі.
7. Визначте зміст поняття фінансової інноваційної спіралі.
8. Чому фінансові інновації сприймаються як центральна ланка фінансового посередництва?

ПЗ 3 Тема 3. Інституціональна структура ринку фінансових послуг (2 год.)

1. Усне опитування.
2. Тести.

Питання для опитування.

1. У чому полягає сутність інституційної структури ринку фінансових послуг?
2. Що належить до фінансових інститутів?
3. Елементи інституційної інфраструктури ринку фінансових послуг.
4. Класифікація банківських установ.
5. Які види небанківських кредитних установ функціонують на

ринку фінансових послуг?

7. Які види небанківських фінансових установ функціонують на ринку фінансових послуг?

8. Особливості організаційно-правових аспектів діяльності ломбардів.

9. У чому особливість організації діяльності кредитних спілок?

10. Особливості створення кредитних спілок в Україні.

11. Хто може надавати послуги з лізингу?

12. Типи недержавних пенсійних фондів та професійні учасники ринку фінансових послуг, які співпрацюють з НПФ?

13. Сутність і класифікація інститутів спільного інвестування.

14. Охарактеризуйте установи, що надають послуги із залучення коштів фізичних і юридичних осіб в управління з метою фінансування будівництва житла.

ПЗ 4 Тема 4. Сегментарна структура ринку фінансових послуг (2 год.)

1. Усне опитування.

2. Підготовка доповідей (презентацій).

3. Тести.

Питання для опитування:

1. Якою є структура ринку фінансових послуг за організаційною ознакою?

2. У чому полягає сутність сегментації ринку фінансових послуг?

3. У чому полягає сутність ринку банківських послуг?

4. Які види послуг надаються на ринку банківських послуг?

5. Які є види банківських послуг за традиційністю операцій?

6. Види та особливості кредитних послуг банків.

7. Які види послуг надаються на ринку комерційних послуг з цінних паперів.

8. Навести характеристику ринку інвестиційних послуг.

9. Дати характеристика ринку фінансових послуг з лізингу.

10. Які види послуг надаються на ринку фінансових послуг ломбардів?

11. Які види послуг надаються на ринку страхових послуг?

12. Що таке лізинг, його види?

13. Ознаки фінансового лізингу та лізингові платежі.

14. Якими були умови становлення та розвитку ринку ломбардних послуг в Україні?

Тематика доповідей (презентацій)

1. Функції і завдання НБУ на ринку фінансових послуг України.

2. Функції і завдання Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на ринку фінансових послуг України.

3. Функції і завдання Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

4. Класифікація інститутів спільного інвестування.

5. Ломбарди як елемент інституційної структури ринку фінансових послуг.

6. Недержавні пенсійні фонди: особливості створення та функціонування.

7. Посередники ринку цінних паперів.

ПЗ 5 Тема 5. Інфраструктура ринку фінансових послуг (2 год.)

1. Усне опитування.

2 Тести.

Питання для опитування:

1. Управлінська фінансова інфраструктура.

2. Інституціональна фінансова інфраструктура.

3. Обслуговуюча фінансова інфраструктура.

Змістовий модуль 2. Фінансові послуги на окремих ринках (12 год.)

ПЗ 6 Тема 6. Фінансові послуги на ринку грошей (2 год.)

1. Усне опитування.

2. Підготовка доповідей (презентацій).

3. Тести.

4. Контрольна робота зі змістовного модулю 1.

Питання для опитування:

1. Сутність та інститути грошового ринку.

2. У чому полягає роль грошового ринку в економіці?

3. У чому особливості функціонування депозитного ринку?

4. Послуги для здійснення грошових платежів та розрахунків.

5. Які загальні засади функціонування платіжних систем в Україні?

6. Здійснення операцій із застосуванням платіжних карток.

7. Операції з інструментами грошового ринку.

8. Онкольний та обліковий кредити.

9. Вексель як інструмент грошового ринку.

10. Міжбанківський ринок як частина грошового ринку.

11. Характеристика майна, що є предметом застави у ломбарді.

12. Що входить до складу майна та джерел формування доходів кредитної спілки?

Тематика доповідей (презентацій)

1. Представницькі послуги фінансових посередників.
2. Комісійне обслуговування клієнтів фінансовими посередниками.
3. Ліцензування діяльності фінансових посередників на ринку фінансових послуг.
4. Особливості ліцензування страхової справи.
5. Банківські операції з векселями.
6. Особливості розміщення депозитних сертифікатів на міжнародних ринках капіталу.
7. Банківські послуги в сфері міжнародних переказів грошей.
8. Застосування пластикових банківських карток: види і ефективність.

ПЗ 7 Тема 7. Фінансові послуги на валютному ринку (2 год.)

1. Усне опитування.
2. Підготовка доповідей (презентацій).
3. Тести.

Питання для опитування:

1. Валютний ринок та його структура.
2. Який механізм здійснення валютних операцій?
3. У чому полягає сутність, умови проведення та види операцій з валютою?
4. У чому особливості здійснення операцій з обміну валюти на міжбанківському валютному ринку?
5. Що таке форвардні операції з валютою?
6. Що таке ф'ючерсні операції з валютою?
7. Що таке опціонні операції з валютою?
8. Що таке валютний арбітраж та його види?
9. Валютне регулювання та діяльність Центрального банку на валютному ринку.
10. Міжнародний валютний ринок та євроринок.

Тематика доповідей (презентацій)

1. Валютний арбітраж.
2. Особливості здійснення операцій з обміну валюти на міжбанківському валютному ринку.
3. Форвардні операції з валютою на міжбанківському ринку.

ПЗ 8 Тема 8. Фінансові послуги на фондовому ринку (2 год.)

1. Усне опитування.
2. Підготовка доповідей (презентацій).

3. Тести.

Питання для опитування:

1. Що таке фондовий ринок і яке місце він займає у фінансовому ринку?
2. Дайте визначення цінного паперу та наведіть його класифікацію.
3. Які основні види фінансових послуг надаються на фондовому ринку?
4. Чи впливають характеристики цінних паперів на особливості надання послуг професійними учасниками фондового ринку?
5. Поняття торгового майданчика – суть та функції фондової біржі.
6. Склад і повноваження підрозділів фондової біржі.
7. Загальна схема організації функціонування фондової біржі.
8. Як відбувається лістинг і де лістинг цінних паперів?
9. Які способи розміщення цінних паперів дозволені законодавством, охарактеризуйте їх.

Тематика доповідей (презентацій)

1. Передумови виникнення та історія розвитку біржового ринку, досвід США, Європи, Росії.
2. Становлення та розвиток фондових послуг в Україні: порівняльний аналіз та перспективи.
3. Аналіз слабких та сильних сторін нормативно-правового регулювання професійних учасників фондового ринку в Україні.
4. Тенденції розвитку вітчизняного фондового ринку та їх вплив на діяльність професійних учасників фондового ринку.
5. Функціонування фондових бірж в Україні.
6. Формування вартості послуг професійних учасників фондового ринку.
- 7 Інформаційне висвітлення та аналітична підтримка, яка надається професійними учасниками фондового ринку – представлення прикладів аналітики та аналіз.
8. Торгові, арбітражні стратегії торгівлі на фондових біржах.
9. Розвиток депозитарної та клірингової діяльності в Україні.
10. Депозитарні розписки та їх характеристика і використання.

ПЗ 9 Тема 9. Фінансові послуги з управління ризиком (2 год.)

1. Усне опитування.
2. Тести.
3. Підготовка доповідей (презентацій).

Питання для опитування:

1. Які ви знаєте види діяльності фінансових установ з обмеження ризиків?
2. Розкрийте сутність операції хеджування?
3. В чому полягає сутність страхування?
4. Дайте характеристику контрактам, за допомогою яких здійснюється хеджування: ф'ючерси, форварди, опціони.
5. Які ви знаєте види хеджування?

Тематика доповідей (презентацій)

1. Сучасні методи та схеми хеджування ризиків на ринку фінансових послуг.
2. Загальна характеристика та цілі основних груп учасників ринку термінових контрактів (хеджерів, спекулянтів та арбітражерів).
3. Біржові спекулянти та їх класифікація.

ПЗ 10, 11 Тема 10. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг (4 год.)

1. Усне опитування.
2. Підготовка доповідей (презентацій).
3. Тести.
4. Контрольна робота зі змістового модулю 2.

Питання для опитування:

1. У чому сутність механізму державного регулювання ринку фінансових послуг?
2. У чому полягає мета державного регулювання ринку фінансових послуг?
3. Шляхи державного регулювання ринку фінансових послуг.
4. Які права має Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг?
5. У чому полягає завдання Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг?
6. Структура Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг
7. Які є основні функції Департамент розвитку ринків фінансових послуг та фінансового моніторингу?
8. Основні функції Департаменту страхового регулювання та нагляду.
9. Основні функції Департамент регулювання та нагляду за установами накопичувального пенсійного забезпечення.
10. Які є основні функції Департаменту регулювання та нагляду за кредитними установами?

11. Основні функції Департаменту регулювання та нагляду за фінансовими компаніями?

Тематика доповідей (презентацій)

1. Функції та права Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг у частині страхової діяльності.
2. Сутність державного регулювання страхової справи.
3. Особливості реєстрації та ліцензування страховиків.

Разом

22 год.

1.5 Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Самостійна робота здобувача вищої освіти є однією з форм організації навчання, основною формою оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять за розкладом.

Самостійна робота здобувача вищої освіти в обсязі 60 годин складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, а також підготовки до практичних занять. Теми, які виносяться для самостійного відпрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час.

Форма перевірки та оцінювання завдань обов'язкової самостійної роботи

Модуль	№ з/п	Змістовий модуль	Кількість годин	Кількість балів	Форма контролю
1	1	Тема 1. Ринок фінансових послуг	4	1-3	Опитування, тестування
1	2	Тема 2. Поняття фінансового посередництва, його класифікація	4	1-3	Опитування, тестування
1	3	Тема 3. Інституціональна структура ринку фінансових послуг	4	1-3	Опитування, тестування
1	4	Тема 4. Сегментарна структура ринку фінансових послуг	4	1-3	Опитування, тестування
1	5	Тема 5. Інфраструктура ринку фінансових послуг	5	1-3	Опитування, тестування
2	6	Тема 6. Фінансові послуги на ринку грошей	5	1-3	Опитування, тестування

2	7	Тема 7. Фінансові послуги на валютному ринку	5	1-3	Опитування, тестування
2	8	Тема 8. Фінансові послуги на фондовому ринку	5	1-3	Опитування, тестування
2	9	Тема 9. Фінансові послуги з управління ризиком	5	1-3	Опитування, тестування
2	10	Тема 10. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг	5	1-3 1-5	Опитування, тестування, тези
		Всього	46	11-35	

6.6 Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Питання для поточного контролю

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ринку фінансових послуг

1. Специфіка надання фінансових послуг на фінансовому ринку.
2. Пропозиція і попит на фінансові послуги.
3. Вплив факторів ринкового оточення на розвиток фінансових послуг.
4. Асортимент фінансових послуг.
5. Методи прогнозування ринку фінансових послуг.
6. Вимоги до фінансових послуг з боку населення та з боку підприємств.
7. Перспективні напрямки розвитку ринку фінансових послуг.
Структура ринку послуг і місце ринку фінансових послуг в цій структурі.
8. Фінансові операції як об'єкт ринку фінансових послуг.
9. Функції ринку фінансових послуг.
10. Напрямки розвитку вітчизняного ринку фінансових послуг.
11. Порядок укладання угоди про фінансові послуги.
Поняття та класифікація суб'єктів ринку фінансових послуг.
12. Власники та користувачі фінансових ресурсів.
13. Сутність фінансових посередників як суб'єктів ринку фінансових послуг.
14. Сутність, роль та функції фінансових посередників на ринку фінансових послуг.
15. Класифікація фінансових посередників.
16. Організаційні правила діяльності фінансових установ.

17. У чому полягає сутність фінансового посередництва?
18. Призначення фінансових посередників при проведенні операцій з надання фінансових послуг.
19. Класифікація банківських посередників на ринку фінансових послуг.
20. Які види договірних небанківських фінансово-кредитних установ функціонують на ринку фінансових послуг?
21. Види інвестиційних фінансово-кредитних установ та особливості їх діяльності.
22. Види посередників, що здійснюють свою діяльність на ринку цінних паперів.
23. Порядок набуття підприємством статусу фінансової установи та її ліквідація.
24. Порядок ліцензування діяльності фінансової установи.
25. Розвиток ринку фінансового посередництва в Україні.
26. Спільні та відмінні риси банківських та небанківських фінансово-кредитних установ України.
27. Методи проведення аналізу фінансового стану установ, які пропонують фінансові послуги.
28. Порядок створення та реєстрації фінансових установ.
29. Порядок ліквідації фінансових установ.
30. Банки – провідний елемент інституційної структури ринку фінансових послуг.
31. Стисла характеристика організаційно-правових аспектів функціонування небанківських кредитних інститутів.
32. Характеристика системи небанківських фінансових інститутів.
33. Класифікація інститутів спільного інвестування.
34. Ломбарди як елемент інституційної структури ринку фінансових послуг.
35. Недержавні пенсійні фонди: особливості створення та функціонування.
36. Посередники ринку цінних паперів.
37. Структура ринку фінансових послуг.
38. Характеристика ринку трастових послуг.
39. Характеристика ринку розрахунково-клірингових послуг.

40. Характеристика ринку лізингових послуг.
41. Характеристика ринку факторингових послуг.
42. Характеристика послуг андеррайтингу.

Змістовий модуль 2. Фінансові послуги на окремих ринках

1. Організація та особливості функціонування грошового ринку України.
2. Фінансові операції на депозитному ринку країн з розвинутою ринковою економікою.
3. Механізм міжбанківських кореспондентських відносин. 1. Фінансові технології валютного ринку.
4. Валютне регулювання в країнах з розвинутою ринковою економікою.
5. Особливості валютного ринку в Україні
6. Які існують види лізингу у чому різниця між ними?
7. Охарактеризуйте основні переваги та недоліки лізингу, порівнюючи їх з іншими аналогічними чи подібними послугами.
8. Податкові та майнові наслідки застосування лізингу?
9. Як взаємопов'язані різні види цінних паперів, які їх основні параметри?
10. Охарактеризуйте основних учасників фондового ринку – споживачів послуг фондового ринку.
11. Охарактеризуйте технології біржової торгівлі – режими торгів.
12. Які способи розміщення цінних паперів дозволені законодавством, охарактеризуйте їх.
13. Емісійні послуги і рейтингування цінних паперів.
14. Послуги брокерів та інтернет-торгівля цінними паперами.
15. Структура депозитарної системи та послуги депозитаріїв, зберігачів.
16. Послуги з клірингу та розрахунково-касового обслуговування ринку цінних паперів.
17. Органи державного нагляду на ринку фінансових послуг.
18. Саморегульовані організації як суб'єкти ринку фінансових послуг.
19. Роль НБУ на ринку фінансових послуг.
20. Роль та завдання Національної комісії цінних паперів та фондового ринку на ринку фінансових послуг.

21. Постачальники і споживачі фінансових послуг.
22. Роль фінансових посередників при проведенні операцій з надання фінансових послуг.
23. Становлення Націкомфінпослуг в Україні.
24. Основні завдання Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.
25. Основні функції і права Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.
26. Структура Національної комісії, що здійснює державне регулювання сфері ринків фінансових послуг.
27. Мета створення Державного Реєстру фінансових установ та інформація, що вноситься до нього.

Питання для підсумкового контролю (екзамен)

1. Сутність, функції та роль ринку фінансових послуг в економіці.
2. Визначення фінансової стратегії України в умовах глобалізації.
3. Суб'єкти ринку фінансових послуг, їх класифікація.
4. Сутність, функції та роль ринку фінансових послуг в економіці.
5. Розвиток теорії фінансового посередництва.
6. Сутність та класифікація фінансових послуг.
7. Ринок фінансових послуг та його структура.
8. Учасники ринку фінансових послуг.
9. Характеристика інституційної структури ринку фінансових послуг.
10. Діяльність банків як оферентів фінансових послуг.
11. Особливості функціонування небанківських кредитних установ.
12. Інститути інфраструктури, що функціонують на ринку фінансових послуг.
13. Елементи інфраструктури ринку фінансових послуг. Біржові індекси.
14. Структура Національної депозитарної системи України.
15. Діяльність саморегулюючих та розрахунково-клірингових організацій на ринку фінансових послуг.
16. Вкладення капіталу в фінансово-кредитних установах. Безстрокові і термінові вклади (депозити).
17. Послуги для здійснення грошових платежів та розрахунків.

18. Операції з інструментами грошового ринку. Операції з комерційними векселями.
19. Державні фінансові інститути на грошовому ринку. Діяльність емісійного банку. Діяльність державного казначейства.
20. Математичне забезпечення операцій на грошовому ринку.
21. Конверсійні операції на валютному ринку. Ринок операцій спот.
22. Стратегія валютного арбітражу.
23. Валютні форвардні та ф'ючерсні операції. Валютні опціони і свопи.
24. Міжнародні розрахунки. Валютні клірингові розрахунки. Розрахунки за допомогою блок – рахунків.
25. Операції з емісії цінних паперів на фондовому ринку. Андеррайтинг.
26. Посередницькі послуги при вкладанні капіталу в цінні папери.
27. Брокерські та дилерські послуги торговців цінними паперами.
28. Депозитарні послуги.
29. Операції репо з цінними паперами.
30. Управління портфелем цінних паперів.
31. Види діяльності фінансових установ з обмеження ризиків.
32. Сутність операції хеджування.
33. Сутність страхування.
34. Характеристика контрактів за допомогою яких здійснюється хеджування: ф'ючерси, форварди, опціони. Види хеджування.
35. Суть і важелі державного регулювання ринку фінансових послуг на етапі його становлення.
36. Система державного регулювання окремих сегментів ринку фінансових послуг.
37. Місце та роль НБУ в системі державного регулювання ринку фінансових послуг.
38. Державна політика на валютному ринку.
39. Регулювання діяльності учасників ринку цінних паперів.
40. Державне регулювання посередницької діяльності.

6.7 Рейтингова оцінка знань з дисципліни та схема поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

№ п/п	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛЗ	ПЗ			min	max	min	max
1	10	5	Аудиторна робота: Контрольна робота	1	3	6	3	6
			Задача модулю (розв'язання задач, усне опитування, презентація)	2	2	3	4	6
			Самостійна робота: Обов'язкова: - тестування	5	1	2	5	10
			Індивідуальне опрацювання питань курсу (20 год) <i>Разом</i>	4	1	1	4	4
							16	26
2	10	5	Аудиторна робота: Контрольна робота	1	3	5	3	5
			Задача модулю (розв'язання задач, усне опитування, презентація)	3	2	3	6	9
			Самостійна робота: Обов'язкова: - тестування	5	1	2	5	10
			Індивідуальна: - тези	1	1	5	1	5
			Індивідуальне опрацювання питань курсу (26 год) <i>Разом</i>	5	1	1	5	5
							20	34
Всього протягом семестру							36	60
Іспит							24	40
Всього по навчальній дисципліні							60	100

За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, самостійна робота тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 36 до 60 балів. Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 36 балів до сесії не допускаються. До складання екзамену такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів.

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання екзамену по екзаменаційних білетах, які містять два теоретичних питання та тестові завдання.

Звільнення здобувача вищої освіти від екзамену можливе тільки за рішенням кафедри при значних успіхах здобувача вищої освіти, за поданням викладача. Для цих здобувачів вищої освіти встановлюється по дисципліні 100 балів.

Шкала оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	Традиційна оцінка
A	Відмінно - відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок.	96-100	Відмінно
B	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками.	86-95	
C	Добре - в загальному правильна робота з певною кількістю помилок.	71-85	Добре
D	Задовільно - непогано, але з незначною кількістю недоліків.	60-70	Задовільно
E	Достатньо — виконання задовольняє мінімальні критерії.	60	
PX	Незадовільно — потрібно попрацювати перед тим як досягти мінімального критерію.	50-59	Незадовільно
F	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота.	менше 50	

Оцінювання здобувачів вищої освіти

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90-100
BC	Добре	75-89
DE	Задовільно	60-74
PX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59

5. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНІ АКТИ

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс

- від 16.01.2003 № 436-IV. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Конституція України [Електронний ресурс] Закон від 28.06.1996р. № 254к/96-ВР. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
 3. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс від 05.04.2001 № 2341-III. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
 4. Про інститути спільного інвестування [Електронний ресурс] : Закон України від 05.07.2012р. № 5080-VI (із змінами та доповненнями). — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>.
 5. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
 6. Про депозитарну систему України [Електронний ресурс] : Закон України від 06.07.2012р. № 5178-VI (із змінами та доповненнями). — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5178-17>.
 7. Про концепцію функціонування та розвитку фондового ринку України [Електронний ресурс] : Постанова Верховної Ради України від 22.09.1995р. № 342/95-ВР. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/342/95-%D0%B2%D1%80>.
 8. Про кредитні спілки [Електронний ресурс] : Закон від 20.12.2001 № 2908-III. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>.
 9. Про Національний банк України [Електронний ресурс] : Закон від 20.05.1999 № 679-XIV. — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
 10. Про обіг векселів в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 05.04.2001р. № 2374-III (із змінами та доповненнями). — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>.
 11. Про приватизаційні папери [Електронний ресурс] : Закон України 06.03.1992 р. № 2173-XII (зі змінами та доповненнями). — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2173-12>.
 12. Про систему валютного регулювання і валютного контролю [Електронний ресурс] : Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 № 15-93. — Режим доступу :

- <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93>.
13. Про страхування [Електронний ресурс] : Закон від 07.03.1996 № 85/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
 14. Про фінансовий лізинг [Електронний ресурс] : Закон від 16.12.1997 № 723/97-ВР – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>.
 15. Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг [Електронний ресурс] : Закон України від 12.07.2001р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
 16. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] : Закон України від 23.02.2006р.№ 3480-IV (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
 17. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс від 16.01.2003р. № 435-IV. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бакаєв Л. О. Ринок фінансових послуг. Навчальний посібник / Л. О.Бакаєв, Е. О.Соколова, І. П. Шиндирук, Л. П. Грознецька. – К. : ДЕДУТ, 2014. –384 с.
2. Бардиш Г. О. Ринок фінансових послуг [Текст] : підручник / Г. О. Бардиш. – Львів : ЛБІ НБУ, 2006. – 463 с.
3. Васильєва В.В. Фінансовий ринок: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / В.В. Васильєва, О.Р. Васильченко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 368 с.
4. Горбач Л.М. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / Л.М. Горбач, О.Б. Каун. – К.: Кондор, 2006. – 435 с.
5. Еш С.М. Ринок фінансових послуг [текст] : навчальний посібник / С.М. Еш. – К. : «Центр учбової літератури» , 2015. – 400 с.
6. Жуков В. В. Ринок фінансових послуг [Текст] : навчальний посібник / В. В. Жуков. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 248 с.
7. Загородній А.Г. Ринок фінансових послуг: Термінологічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Львів: Бескид Біт, 2008. – 544 с.
8. Кириченко О.А. Ринок фінансових послуг: Підручник / О.А. Кириченко, М.П. Денисенко, А.В. Чупіс // 2-ге видання перероб.

- і допов. — К.: Дорадо-Друк, 2010. — 352 с.
9. Куриленко Т. П. Ринок фінансових послуг [Текст] : підручник / Т. П. Жуков. — К. : Кондор, 2006. — 208 с.
 10. Маслова С.О. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / С.О. Маслова, О.А. Опалов. — К.: Кондор, 2006. — 192 с.
 11. Науменкова С.В. Ринок фінансових послуг [Текст]: навч. посіб. [для вузів] / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. — К.: Знання, 2010. — 532 с.
 12. Науменкова С.В. Система регулювання ринків фінансових послуг зарубіжних країн: Навч. посібник / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. — К.: ЦНД НБУ, УБС НБУ. 2010. — 170 с.
 13. Пересада А. А. Ринок фінансових послуг [текст] : підручник / А. А. Пересада, Т. В. Майорова, О. О. Ляхова. — К. : КНЕУ, 2005. — 736 с.
 14. Приходько Н.В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / Н.В. Приходько. — Миколаїв: НУК, 2007. — 72с.
 15. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / [М.А. Коваленко, Л.М. Радванська, Н.В. Лобанова, Г.М. Швороб]. — Херсон: Олді-плюс, 2005. — 572 с.
 16. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / Д.І. Дема, І.В. Абрамова, І.А. Шубенко, Л.В. Недільська, В.М. Трокоз. [2-е вид. перероб. і допов.]. - К.: Алерта, 2013. — 376 с.
 17. Сич Є.М. Ринок фінансових послуг [текст] : навчальний посібник / Є.М.Сич, В.П. Ільчук, Н.І. Гавриленко. — К. : «Центр учбової літератури» , 2012. — 428 с.
 18. Унінець-Ходаківська В.П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: Навч. посібник / В.П. Унінець-Ходаківська, О.І. Костюкевич, О.А. Лятамбор // Вид. 2-ге, доп. і перероб. — К.: Центр учб. літератури, 2009. — 392 с.
 19. Ходаківська В.П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика: навч. посіб. / В.П. Ходаківська, В.В. Беляєв. — К.: ЦУЛ, 2002. — 616 с.
 20. Хома І.Б. Ринок фінансових послуг: Навч. посібник / І.Б. Хома, І.В. Алексєєв, Л.С. Тревого, Н.І. Андрушко // 2-ге видання перероб. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2012. — 248 с.
 21. Черкасова С.В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / С.В. Черкасова. — Львів: Магнолія 2006, 2007. — 496 с.
 22. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: підруч. / В.М. Шелудько. —

2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2008. – 535 с.

23. Щетинін А.І. Гроші та кредит: підручник. / А.І. Щетинін. – 3-тє переробл. та доповн. – К.: ЦУЛ, 2008. – 432 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. — Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>
2. Всесвітній банк. — Режим доступу : <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.
3. Державна служба статистики [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Європейський Союз. — Режим доступу https://eeas.europa.eu/topics/eu-information-russian_ru.
5. Єдине вікно доступу до освітніх ресурсів. — Режим доступу : <http://window.edu.ru>.
6. Кафедра фінансів, банківської справи та страхування Миколаївського національного аграрного університету [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. — Режим доступу : finance.mnau.edu.ua.
7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. — Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.
8. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. — Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. — Режим доступу : <https://www.nssmc.gov.ua>.
10. Національний банк України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. — Режим доступу : <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
11. Фінансовий портал МІНФІН [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. — Режим доступу <http://minfin.com.ua/>

Робочу програму розробила:
асистент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

О.А. Боднар